

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNO MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNE POLITIKE**

Prednacrt

**ZAKON
O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA**

Sarajevo, oktobar 2018. godine

ZAKON O REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA I UDRUŽENJA POSLODAVACA

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1. (Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se kriteriji i postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca, preispitivanje utvrđene reprezentativnosti i druga pitanja od značaja za postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ako drugim zakonom nije drugačije određeno.

Član 2. (Teritorijalna primjena zakona)

- (1) Ovaj zakon primjenjuje se na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacije).
- (2) U postupku utvrđivanja reprezentativnosti, u smislu ovog zakona, kao mjerodavni uzimaju se podaci o radnicima koji su zaposleni na osnovu ugovora o radu na teritoriju Federaciji, kao i podaci o poslodavcima registrovanim na teritoriju Federacije.

Član 3. (Gramatička terminologija)

Gramatička terminologija korištenja muškog i ženskog roda za pojmove u ovom zakonu uključuje oba roda.

Član 4. (Prava i obaveze sindikata i udruženja poslodavaca koji nisu reprezentativni)

- (1) Sindikati i udruženja poslodavaca, čija reprezentativnost nije utvrđena prema odredbama ovog zakona, imaju pravo na slobodno udruživanje i organizovanje, te sva druga prava i obaveze koje nisu u skladu sa ovim zakonom isključivo data reprezentativnim sindikatima, odnosno udruženjima poslodavaca.

- (2) Pravo zastupanja svojih članova pred poslodavcem imaju svi sindikati u skladu sa pravilima o organiziranju i djelovanju sindikata.

DIO DRUGI - USLOVI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI SINDIKATA

Član 5.

(Uslovi reprezentativnosti sindikata)

- (1) Sindikat se smatra reprezentativnim:

- a. ako je registrovan kod nadležnog organa, u skladu sa zakonom;
- b. ako se finansira pretežno iz članarina i drugih vlastitih izvora;
- c. ako ima potreban procenat učlanjenosti zaposlenih radnika, u skladu sa ovim zakonom.

- (2) Pod zaposlenim radnicima u smislu stava (1) tačka c. ovog člana podrazumjevaju se radnici zaposleni na osnovu ugovora o radu na određeno ili neodređeno vrijeme, sa punim ili nepunim radnim vremenom.

Član 6.

(Reprezentativnost sindikata kod poslodavca)

Reprezentativnim sindikatom kod poslodavca smatra se sindikat u koji je učlanjeno najmanje 20% zaposlenih od ukupnog broja zaposlenih kod poslodavca.

Član 7.

(Reprezentativnost sindikata za područje i oblast djelatnosti)

Reprezentativnim sindikatom za jedno ili više područja odnosno oblasti djelatnosti na teritoriju Federacije odnosno području kantona smatra se sindikat koji, pored uvjeta iz člana 5. stav (1) tač. a. i b. ovog zakona, ispunjava i uvjet da ima najmanje 30% članova od ukupnog broja zaposlenih u području odnosno oblasti djelatnosti na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), odnosno Federaciji.

Član 8.

(Uvjeti za reprezentativnost sindikata za područje kantona)

Ukoliko je sindikat kantona organizacioni dio sindikata iz čl. 7. i 9. ovog zakona, smatra se da ispunjava uvjete iz člana 5. stav (1) tač. a. i b.

Član 9.

(Reprezentativnost sindikata za teritoriju Federacije)

Reprezentativnim sindikatom za teritoriju Federacije smatra se onaj sindikat koji, pored uvjeta iz člana 5. stav (1) tač. a. i b. ovog zakona, ima najmanje 20% članova, u odnosu na ukupan broj zaposlenih u Federaciji, u najmanje tri područja ili oblasti djelatnosti, prema podacima organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju u BiH, odnosno Federaciji.

Član 10.

(Reprezentativni sindikat)

Ako sindikat iz čl. 6., 7., 8. i 9. ovog zakona ne ispunjava uvjet u pogledu procenta broja članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih, reprezentativnim sindikatom smatra se sindikat sa najvećim brojem učlanjenih od ukupnog broja zaposlenih odnosno najmanje 10% od ukupnog broja zaposlenih.

Član 11.

(Dokazivanje ispunjenosti uslova za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata)

(1) Ispunjenost opštih i posebnih uslova za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata cijeni se na osnovu sljedećih dokaza:

- a. rješenja nadležnog ministarstva o upisu u registar udruženja;
- b. statuta odnosno pravila sindikalne organizacije;
- c. izjave sindikata o načinu finansiranja;
- d. finansijskog izvještaja sa bilansom stanja i uspjeha;
- e. pojedinačnih pristupnica ili akta sindikata sa zbirnim spiskom članova;
- f. akta organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju;
- g. potvrde poslodavca o broju zaposlenih kod poslodavca odnosno uvjerenja o broju osiguranih lica nadležne poreske uprave;
- h. drugih dokaza za koje nadležni organ koji rješava po zahtjevu za utvrđivanje reprezentativnosti procjeni da su opravdani.

- (2) Prilikom utvrđivanja reprezentativnosti na osnovu broja članova, ukoliko je radnik član više sindikata, uzima se u obzir samo posljednja pristupnica sindikatu.
- (3) Potvrdu iz stava (1) tačka g. ovog člana, poslodavac je dužan izdati u roku od pet dana od dana podnošenja zahtjeva.

Član 12.
(Više reprezentativnih sindikata)

Ukoliko postoje dva ili više reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, za koje je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, svi sindikati imaju prava reprezentativnog sindikata utvrđena ovim zakonom.

DIO TREĆI - UVJETI ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI UDRUŽENJA POSLODAVACA

Član 13.
(Uvjeti za reprezentativnost udruženja poslodavaca)

- (1) Udruženje poslodavaca smatra se reprezentativnim:
  - a. ako je upisano u registar u skladu sa zakonom;
  - b. ako ima potreban broj članova;
  - c. ako se finansira pretežno iz članarina i drugih vlastitih izvora.
- (2) Reprezentativnim udruženjem poslodavaca u smislu stava (1) ovog člana smatra se udruženje poslodavaca čiji članovi zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriju Federacije, odnosno području kantona.
- (3) Ako ni jedno udruženje poslodavaca ne ispunjava uvjet iz stava (2) ovog člana, reprezentativnim udruženjem poslodavaca smatra se udruženje čiji članovi zapošljavaju najveći broj zaposlenih u privredi na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, pod uslovom da ti poslodavci zapošljavaju najmanje 10% od ukupnog broja zaposlenih u privredi na teritoriju Federacije odnosno području kantona.
- (4) Ukoliko je udruženje poslodavaca kantona organizacioni dio Udruženja poslodavaca Federacije, smatra se da ispunjava uvjete iz stava (1) tač. a. i c. ovog člana.
- (5) Reprezentativnim udruženjem poslodavaca u području ili oblasti djelatnosti smatra se udruženje poslodavaca u koje je učlanjeno najmanje 20% poslodavaca od ukupnog broja poslodavaca u području ili oblasti djelatnosti, pod uslovom da ti poslodavci

zapošljavaju najmanje 20% od ukupnog broja zaposlenih u području ili oblasti djelatnosti.

Član 14.

(Dokazivanje ispunjenosti uslova za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca)

Ispunjenost opštih i posebnih uslova za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca cijeni se na osnovu sljedećih dokaza:

- a. rješenja nadležnog ministarstva o upisu u registar udruženja;
- b. statuta odnosno pravila udruženja poslodavaca;
- c. izjave udruženja poslodavaca o načinu finansiranja;
- d. finansijskog izvještaja sa bilansom stanja i uspjeha;
- e. popisa poslodavaca članova udruženja poslodavaca sa naznakom broja radnika koje ti poslodavci zapošljavaju odnosno listom osiguranih lica za svakog od tih poslodavaca;
- f. popisa udruženih udruženja poslodavaca sa naznakom područja u kojima djeluju prema važećoj klasifikaciji djelatnosti sa pristupnicama, sporazumom ili drugim dokazima o pristupanju udruženju;
- g. akta organa nadležnog za statistiku, odnosno drugog organa koji vodi odgovarajuću evidenciju;
- h. drugih dokaza za koje nadležni organ koji rješava po zahtjevu za utvrđivanje reprezentativnosti procjeni da su opravdani.

DIO ČETVRTI - POSTUPAK ZA UTVRĐIVANJE REPREZENTATIVNOSTI

Član 15.

(Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca)

- (1) Reprezentativnost sindikata kod poslodavca utvrđuje poslodavac na zahtjev sindikata koji djeluje kod poslodavca u prisustvu predstavnika zainteresiranih sindikata, u skladu sa ovim zakonom.
- (2) Uz zahtjev se podnose dokazi o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti utvrđenih u članu 5. ovog zakona.
- (3) Ukoliko je sindikat kod poslodavca dio sindikata registrovanog kod nadležnog organa u skladu sa zakonom, uz zahtjev za utvrđivanje reprezentativnosti podnosi rješenje o upisu tog sindikata u registar udruženja i potvrdu tog sindikata da je njegov sastavni dio.

- (4) zahtjevu iz stava (1) ovog člana poslodavac odlučuje rješenjem na osnovu podnesenih dokaza o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (5) Ako poslodavac u roku iz stava (4) ovog člana ne utvrdi reprezentativnost sindikata ili ukoliko sindikat smatra da mu reprezentativnost nije utvrđena u skladu sa ovim zakonom, o reprezentativnosti sindikata kod poslodavca može, na zahtjev tog sindikata, da odlučuje federalno odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.
- (6) U slučajevima iz stava (5) ovog člana federalno ministarstvo nadležno za rad odlučuje kada se radi o utvrđivanju reprezentativnosti kod poslodavaca u kojima Vlada Federacije vrši ovlaštenja na osnovu državnog kapitala iz nadležnosti Federacije, federalnim organima uprave, zavodima, agencijama, direkcijama i upravnim organizacijama, pravnim osobama s javnim ovlaštenjima na teritoriju Federacije, javnim ustanovama i javnim preduzećima čiji je osnivač Federacija.
- (7) Kantonalno ministarstvo nadležno za rad odlučuje kada se radi o utvrđivanju reprezentativnosti kod svih drugih poslodavaca prema mjestu sjedišta poslodavca.

Član 16.

(Postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca na teritoriji Federacije odnosno području kantona, te području ili oblasti djelatnosti)

- (1) Reprezentativnost sindikata odnosno udruženja poslodavaca na teritoriji Federacije, odnosno području kantona, te području ili oblasti djelatnosti na zahtjev zainteresiranih strana utvrđuje federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad.
- (2) Broj zaposlenih utvrđuje se na osnovu podataka nadležnih institucija, koje nadležno ministarstvo pribavlja službenim putem.
- (3) Federalno, odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad, u roku od 30 dana od dana podnošenja zahtjeva iz stava (1) ovog člana, donosi rješenje o utvrđivanju reprezentativnosti sindikata, odnosno udruženja poslodavaca ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni ovim zakonom.
- (4) Protiv rješenja iz stava (3) ovog člana može se pokrenuti upravni spor.

Član 17.

(Ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca)

Sindikato odnosno udruženje poslodavaca kome je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom ima pravo:

- a. zastupati svoje članove pred poslodavcem, organima vlasti, udruženjima poslodavaca, drugim institucijama odnosno pravnim licima;
- b. kolektivno pregovarati i zaključivati kolektivne ugovore;
- c. učestvovati u bipartitnim i tripartitnim tijelima sastavljenim od predstavnika organa vlasti, udruženja poslodavaca i sindikata i
- d. na druga prava u skladu sa zakonom.

DIO PETI -- PREISPITIVANJE UTVRĐENE REPREZENTATIVNOSTI

Član 18.

(Rok za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti)

Sindikato i poslodavci, odnosno njihova udruženja mogu podnijeti zahtjev za preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, ukoliko smatraju da su promijenjene činjenice na osnovu kojih je utvrđena reprezentativnost po isteku roka od 30 dana od dostave rješenja o utvrđivanju reprezentativnosti.

Član 19.

(Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata kod poslodavca po zahtjevu sindikata)

- (1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata osnovanog kod poslodavca, podnosi zainteresovani sindikat poslodavcu kod kojeg je osnovan sindikat.
- (2) U zahtjevu iz stava (1) ovog člana navodi se naziv sindikata, broj akta o registraciji, razlozi zbog kojih se zahtijeva preispitivanje reprezentativnosti i dokazi koji na to ukazuju.
- (3) Poslodavac je dužan da u roku od osam dana od dana prijema zahtjeva isti dostavi sindikatu čija reprezentativnost se preispituje.
- (4) Sindikat je dužan da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava (3) ovog člana dostavi poslodavcu dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.

- (5) Na odluku poslodavca o utvrđenoj reprezentativnosti može se uputiti žalba federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad u roku od 15 dana od dana prijema odluke.

Član 20.

(Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata od strane poslodavca)

Poslodavac po službenoj dužnosti može izvršiti preispitivanje reprezentativnosti sindikata osnovanog kod poslodavca, ukoliko sazna da je došlo do promjene činjenica iz člana 5. stav (1) tač. a., b. i c. ovog zakona.

Član 21.

(Postupak preispitivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije odnosno kantona, te području ili oblasti djelatnosti)

- (1) Zahtjev za preispitivanje reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca za teritoriju Federacije odnosno područje kantona, te području ili oblasti djelatnosti može podnijeti sindikat odnosno udruženje poslodavaca istog nivoa organizovanja odnosno istog područja ili oblasti djelatnosti federalnom odnosno kantonalnom ministarstvu nadležnom za rad.
- (2) Zahtjev iz stava (1) ovog člana sadrži broj akta o registraciji, razloge zbog kojih se zahtjeva preispitivanje reprezentativnosti i dokaze koji na to ukazuju.
- (3) Nadležno ministarstvo iz stava (1) ovog člana je dužno u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva isti dostaviti sindikatu odnosno udruženju poslodavaca čija se reprezentativnost preispituje, radi dokazivanja postojeće reprezentativnosti, u skladu sa ovim zakonom.
- (4) Sindikat odnosno udruženje poslodavaca dužni su da u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva iz stava (3) ovog člana dostave dokaze o ispunjavanju uvjeta reprezentativnosti.

DIO ŠESTI – POSTUPAK, OBJAVLJIVANJE RJEŠENJA I EVIDENCIJA

Član 22.

(Primjena Zakona o upravnom postupku)

Na postupak u vezi sa utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata odnosno udruženja poslodavaca koji nije uređen ovim zakonom shodno se primjenjuje Zakon o upravnom postupku.

Član 23.

(Objavljivanje rješenja o reprezentativnosti odnosno gubitku reprezentativnosti)

Rješenje o reprezentativnosti i o gubitku reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca na teritoriju Federacije, objavljuje se u "Službenim novinama Federacije BiH", dok se za područje kantona objavljuje u službenim novinama kantona.

Član 24.

(Evidencija reprezentativnih sindikata)

- (1) Federalno ministarstvo rada i socijalne politike (u daljem tekstu: Ministarstvo) vodi Registar reprezentativnih sindikata (u daljem tekstu: registar sindikata) za teritoriju Federacije, dok kantonalno ministarstvo nadležno za rad vodi registar sindikata za područje kantona.
- (2) Registar sindikata vodi se u pisanom i elektronskom obliku.
- (3) Sindikat je dužan da izvijesti ministarstvo o svakoj promjeni u vezi sa utvrđenom reprezentativnošću radi vođenja evidencije.
- (4) Upis i brisanje u registar sindikata vrši se na osnovu konačnog rješenja.
- (5) U registar sindikata upisuju se sljedeći podaci:
  - a. redni broj upisa;
  - b. datum upisa;
  - c. naziv reprezentativnog sindikata;
  - d. sjedište i adresa reprezentativnog sindikata;
  - e. teritorija odnosno područje na kojem će djelovati reprezentativni sindikat;
  - f. ima i prezime lica ovlaštenog za zastupanje reprezentativnog sindikata;
  - g. broj i datum rješenja na osnovu kojeg je upis izvršen;
  - h. broj i datum rješenja na osnovu kojeg se vrši brisanje;

- i. razlozi za brisanje i
- j. napomene.

Član 25.

(Evidencija reprezentativnih udruženja poslodavaca)

- (1) Ministarstvo vodi Registar reprezentativnih udruženja poslodavaca (u daljem tekstu: registar poslodavaca) za teritoriju Federacije, dok kantonalno ministarstvo nadležno za rad vodi registar poslodavaca za područje kantona.
- (2) Registar poslodavaca vodi se u pisanom i elektronskom obliku.
- (3) Udruženja poslodavaca je dužno da izvijesti ministarstvo o svakoj promjeni u vezi sa utvrđenom reprezentativnošću radi vođenja evidencije.
- (4) Upis i brisanje u registar poslodavaca vrši se na osnovu konačnog rješenja.
- (5) U registar poslodavaca upisuju se sljedeći podaci:
  - a. redni broj upisa;
  - b. datum upisa;
  - c. naziv reprezentativnog udruženja poslodavaca;
  - d. sjedište i adresa reprezentativnog udruženja poslodavaca;
  - e. teritorija odnosno područje na kojem će djelovati reprezentativno udruženje poslodavaca;
  - f. imena i prezime lica ovlaštenog za zastupanje reprezentativnog udruženja poslodavaca;
  - g. broj i datum rješenja na osnovu kojeg je upis izvršen;
  - h. broj i datum rješenja na osnovu kojeg se vrši brisanje;
  - i. razlozi za brisanje i
  - j. napomene.

DIO SEDMI - NADZOR NAD PRIMJENOM ZAKONA I KAZNE NE ODREDBE

Član 26.

(Upravni nadzor)

Upravni nadzor nad primjenom ovog zakona obavlja federalno odnosno kantonalno ministarstvo nadležno za rad, ovisno o nivou organizovanja udruženja sindikata odnosno poslodavaca.

Član 27.
(Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor nad provedbom ovog zakona obavlja federalna odnosno kantonalna inspekcija rada, ovisno o nivou organizovanja udruženja sindikata odnosno poslodavaca.

Član 28.
(Vrste i visine prekršaja)

- (1) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:
  - a. na zahtjev sindikata ili nadležnog organa u propisanom roku ne dostavi podatke odnosno odgovarajući dokaz o broju zaposlenih kod poslodavca, član 11. stav (3);
  - b. ne postupi po zahtjevu, te ne sprovede postupak utvrđivanja odnosno preispitivanja reprezentativnosti na zahtjev sindikata, član 15. i član 19.;
  - c. ne izvijesti ministarstvo o svakoj promjeni koja se tiče utvrđene reprezentativnosti, član 24. stav (3) i član 25. stav (3).
- (2) Za prekršaje iz stava (1) ovog člana kaznit će se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 2.000,00 KM do 5.000,00 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava (1) alineja a. ovog člana kazniti će se i poslodavac fizičko lice novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM, a u ponovljenom prekršaju novčanom kaznom od 1.500,00 KM do 3.000,00 KM.

DIO OSMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29.
(Prestanak primjene propisa)

- (1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena odredbi čl. 122. do 136. Zakona o radu („Službene novine Federacije BiH“, broj: 26/16).
- (2) Postupci započeti u skladu sa odredbama čl. 122. do 136. Zakona o radu iz stava (1) ovog člana, završit će se prema odredbama tog zakona.

Član 30.
(Zadržavanje utvrđene reprezentativnosti)

Udruženja sindikata i poslodavaca kojima je do dana stupanja na snagu ovog zakona utvrđena reprezentativnost, zadržavaju svoju reprezentativnost.

Član 31.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

OBRAZLOŽENJE

NACRTA ZAKONA MIRNOM RJEŠAVANJU RADNIH SPOROVA

I - USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbama člana IV.A.20.(1)d), a u vezi sa članom III.2.e) i članom II.A.2.1) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine.

Prema odredbama člana IV.A.20.(1)d) Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, Parlament Federacije BiH nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti, a prema odredbama člana III.2.e) federalna vlast i kantoni nadležni su za socijalnu politiku.

Prema odredbama člana II.A.2.1) Ustava Federacije BiH, Federacija Bosne i Hercegovine osigurava primjenu najvišeg nivoa međunarodno priznatih prava i sloboda. Ustavom Federacije Bosne i Hercegovine, članom II.1.I) svim osobama na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine garantirane su osnovne slobode, između ostalih, i sloboda okupljanja, sloboda udruživanja, sloboda osnivanja i pripadanja sindikatima i sloboda neudruživanja.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Planom rada Federalnog ministarstva rada i socijalne politike za 2018. godinu, kao jedna od aktivnosti predviđena je izrada Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Donošenje ovog propisa predstavlja dio reforme radnog zakonodavstva u cilju promicanja prava na slobodno organizovanje i udruživanje u sindikate i udruženja poslodavaca, slobodu osnivanja i udruživanja u saveze i udruženja višeg nivoa, a u vezi sa pravom na kolektivno pregovaranje u svrhu promicanja ekonomskih i socijalnih interesa.

Iako je Zakon o radu ("Službene novine Federacije BiH", br: 26/16) uspostavio zakonodavni okvir za vođenje bipartitnog i tripartitnog socijalnog dijaloga u smislu reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, bilo je neophodno posebnim propisom na sistematičniji način urediti uslove i postupak za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, dokazivanje ispunjenosti uslova za utvrđivanje reprezentativnosti, preispitivanje utvrđene reprezentativnosti, uvesti evidenciju reprezentativnih sindikata, regulisati upravni i inspekcijски nadzor kao i druga pitanja od značaja za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Sindikato odnosno udruženje poslodavaca kome je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom imao bi pravo zastupati svoje članove pred poslodavcem, organima vlasti, udruženjima poslodavaca, drugim institucijama odnosno pravnim licima,

kolektivno pregovarati i sklapati kolektivne ugovore, učestvovati u bipartitnim i tripartitnim tijelima, te druga prava u skladu sa zakonom.

Bosna i Hercegovina ratificirala je više konvencija Međunarodne organizacije rada koje se odnose na slobodu udruživanja, pravo na organiziranje, pravo na kolektivno pregovaranje, te socijalni dijalog kao što su Konvencija o pravu na udruživanje (poljoprivreda), 1921 (C11), Konvencija o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organiziranje, 1948 (C87), Konvencija o pravu na organiziranje i kolektivno pregovaranje, 1949 (C98), Konvencija o radničkim predstavnicima, 1971 (C135) i Konvencija o tripartitnim konsultacijama (međunarodni radni standardi), 1976 (C144).

Relevantni su i drugi međunarodni dokumenti koji obavezuju Bosnu i Hercegovinu, a garantuju osnovne slobode i prava kao što su Revidirana Europska socijalna povelja Vijeća Europe koja svojim članom 6. garantuje pravo na kolektivno pregovaranje, Univerzalna deklaracija o pravima čovjeka iz 1948. godine, Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima iz 1966. godine, te Međunarodni pakt o ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966. godine.

Kako se ovim zakonom uređuje oblast koja je u zajedničkoj nadležnosti federalne i kantonalnih vlasti, Prednacrt Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca dostavlja se svim kantonima radi pribavljanja mišljenja o istom.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Članom 1. utvrđen je predmet ovog zakona, te propisano da se istim uređuju pitanja od značaja za postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ako drugim zakonom nije drugačije određeno.

Član 2. propisuje teritorijalnu primjenu ovog zakona, kako bi se spriječile nedoumice u pogledu njegove primjene na poslovne firme iz drugog entiteta ili radnika koji rade u poslovnica van teritorija Federacije.

Član 3. izjednačava korištenje muškog i ženskog roda za pojmove iz ovog zakona u cilju obezbjeđenja gender ravnopravnosti.

Član 4. garantuje pravo na slobodno udruživanje i organizovanje sindikata i udruženja poslodavaca koji nisu reprezentativni, kao i sva druga prava i obaveze koje nisu u skladu sa ovim zakonom isključivo data reprezentativnim sindikatima odnosno udruženjima poslodavaca.

Članom 5. propisani su opšti uslovi za reprezentativnost sindikata.

Čl. 6. – 10. regulisani su posebni uvjeti u pogledu procenata učlanjenosti zaposlenih za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata kod poslodavca, područje i oblast djelatnosti,

područje kantona, te za teritoriju Federacije, kao i reprezentativnost sindikata u slučaju neispunjavanja uvjeta u pogledu broja članova u odnosu na ukupan broj zaposlenih.

Članom 11. propisan je način dokazivanja ispunjenosti uslova za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata.

Članom 12. predviđeno je da ukoliko postoje dva ili više reprezentativnih sindikata na odgovarajućem nivou, za koje je utvrđena reprezentativnost u skladu sa ovim zakonom, svi sindikati imaju prava reprezentativnog sindikata utvrđena ovim zakonom.

Članom 13. propisani su opšti uslovi za reprezentativnost udruženja poslodavaca.

Članom 14. propisan je način dokazivanja ispunjenosti uslova za utvrđivanje reprezentativnosti udruženja poslodavaca.

Članom 15. i 16. propisan je postupak za utvrđivanje reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca za sve nivoe organizovanja.

Članom 17. utvrđena su ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca.

Čl. 18. - 21. uređeno je preispitivanje utvrđene reprezentativnosti.

Čl. 22. – 25. propisana je primjena Zakona o upravnom postupku na postupak u vezi sa utvrđivanjem reprezentativnosti sindikata, odnosno udruženja poslodavaca koji nije uređen ovim zakonom, regulisano objavljivanje rješenja o reprezentativnosti odnosno gubitku reprezentativnosti u „Službenim novinama Federacije BiH“, odnosno službenim novinama kantona, te evidencija reprezentativnih sindikata i poslodavaca u Registar sindikata i poslodavaca.

Čl. 26. - 28. propisan je upravni i inspekcijski nadzor nad primjenom zakona, te utvrđene vrste i visine prekršaja.

Čl. 29. – 31. propisane su prijelazne i završne odredbe.

IV - FINANSIJSKA SREDSTVA

Za provođenje ovog zakona nije potrebno osigurati dodatna finansijska sredstva u Budžetu Federacije Bosne i Hercegovine.